

Jerry Harris

Marxismen och Ukrainas kamp för oberoende och självbestämmande

5 september 2023

[OBS De av artikelförfattaren refererade texterna anges efter artikeln. I svenska översättningen har i stället använts svenska versioner när så varit möjligt]

Oberoende och självbestämmande har varit en vägledande socialistisk princip i mer än 100 år. Det utgör en skiljelinje mellan marxismen och olika skolor av imperialistiskt tänkande, inklusive realisterna¹, de nykonservativa och de liberala interventionisterna. Dess kanske viktigaste bidrag var att förena arbetarklassrörelser i norr med antikoloniala kamper i söder. Det är oundgängligt att förstå dessa sedan länge fastslagna principer när man diskuterar den ryska invasionen av Ukraina.

Karl Marx och Friedrich Engels förstod att kolonialismen härrörde från kapitalismens behov av ständig expansion. Men det var genom deras omfattande arbete om Irland som de förstod kopplingen mellan nationell oberoende och arbetarklassens befrielse. I en korrespondens med Engels skrev Marx i december 1869:²

den engelska arbetarklassens direkta och absoluta intressen [kräver] att dess nuvarande band med Irland upplöses... Jag hade länge trott, att det skulle vara möjligt att störta den irländska regimen genom ett uppsving för den engelska arbetarklassen... Ett mera djupgående studium har nu övertygat mig om motsatsen. Den engelska arbetarklassen kommer aldrig att kunna göra någonting, förrän den befriat sig från Irland.

Senare skrev han att ”inte bara solidariteten med Irlands folk utan även det engelska proletariats egen sak gör detta nödvändigt” (Marx i brev till Ludwig Kugelmann i november 1869) Med andra ord, det var nödvändigt för de engelska arbetarna att stödja Irlands oberoende för att göra sig av med den stora nationens chauvinism och alliansen med den brittiska kapitalismen i förtrycket av det irländska folket.

När Jie-Hyun Lim skriver om kopplingen mellan Marx och Engels och Vladimir Lenins arbeten om imperialism (1992, 163) påpekar han:

Den irländska nationella frågan befinner sig vid en vändpunkt i utvecklingen av Marx och Engels tankar vad gäller nationella och koloniala frågor. När Marx och Engels diskuterade den irländska nationella frågan lyckades de frigöra sig från deras tidigare eurocentriska åsikt ... Den förebådade Lenins teori om nationellt självbestämmande, som formaliserar det dialektiska förhållandet mellan nationalism och proletär internationalism under det imperialistiska tidevarvet. Således inbegriper den irländska frågan en principfråga i marxismens teori om nationalism som överbryggar gapet mellan marxismens grundare under kapitalismens klassiska tidevarv och Lenin under imperialismens tidevarv.

Under första världskriget började Lenin arbeta med frågan om de imperialistiska makternas annekteringar. Vid den tiden var han främst intresserad av Europa och i en essä från 1916 skrev han om vikten av självbestämmande för Irland, Finland, Ukraina, Vitryssland (Belarus) och noterade Portugals frihet från Spanien och Norges självständighet från Sverige. Lenin insisterade på rätten till avskiljande. Som han sa, ”Genom att omvandla kapitalism till socialism skapar proletariatet *möjligheten* att helt avskaffa det nationella förtrycket; denna

¹ John Mearsheimer är den mest kände företrädaren för ”realistiska skolan” idag. Se lästipsen allra sist.

² Citerat av Lenin i [Om nationernas självbestämmanderätt](#)

möjlighet blir *verklighet* ”endast” – ”endast!” – när demokratin genomförs helt på alla områden, inklusive att statens gränser fastställs enligt befolkningens ”sympatier”, inklusive att full frihet till avskiljande finns.”³

Opposition till imperialism ledde Lenin och bolsjevikerna att bli det första politiska partiet att etablera rätten till självbestämmande – en politik de införde som praxis genom att erkänna Finlands självständighet 1917. Finland hamnade under ryskt styre 1809, men när tsaren störtades krävde de politiska partierna oberoende. Kravet på självständighet motsattes av kadetpartiet, det borgerliga partiet som under kort tid ledde den ryska regeringen. Men Lenin, som ledde den nya sovjetiska regeringen, bekräftade ”Finlands *rättighet*, precis som alla andra missgynnade nationer, att *lämna* Ryssland ... Om vi verkligen är emot annekteringar borde vi säga: *ge Finland rätt till avskiljande!*”⁴ När Finlands Lantdag förklarade sig självständiga 6 december 1917 ratificerade bolsjevikpartiet Finlands frihet några dagar senare. Det högsta sovjetorganet, den Allryska centrala exekutivkommittén bekräftade den finska deklARATIONEN som löd:

Häri genom har Finlands folk tagit sitt öde i egna händer, och de rådande förhållandena både berättigar och förpliktigar detsamma därtill. Finlands folk är djupt medvetet om, att det kan fylla sin nationella och allmänmänskliga uppgift endast som ett fullkomligt fritt folk. Vår sekelgamla frihetslängtan bör nu uppfyllas: Finlands folk bör träda i ledet bland världens övriga folk som en oavhängig nation.⁵

Andra nationer som hamnat under tsaristiskt kolonialt styre drogs in i Sovjetunionen i en union av federala stater, inklusive Ukraina. Rysslands relationer till de före detta koloniala territorierna hade under sovjetstyret både positiva och negativa konsekvenser. Men bolsjevikernas inställning till självbestämmande blev Kominterns politik och antogs av kommunistiska partier över hela världen. Etablerad som en socialistisk princip blev stöd till oberoende och självbestämmande för koloniserade till en motvikt mot västvärldens imperialism. Då en direkt kolonial kontroll störtades av den våg av revolutioner som svepte över världen efter andra världskriget blev stöd till nationell befrielse en viktig skiljelinje mellan det socialistiska blocket och väst.

Med tanke på Rysslands nuvarande invasion av Ukraina och Rysslands president Vladimir Putins uttalande förakt för Lenin är det viktigt att granska Lenins syn på Ukraina. I en artikel i *Pravda* konstaterade han:

Och ingen demokrat kan förneka Ukrainas *rätt* att fritt avskilja sig från Ryssland. Bara ett obetingat erkännande av denna rätt gör det möjligt att förespråka ett fritt förbund mellan ukrainarna och storryssarna, en frivillig förening av de två folken i en enda stat. Bara ett obetingat erkännande av denna rätt kan verkligen fullständigt och oåterkalleligen bryta med det fördömda tsaristiska förflutna ... Om Rysslands revolutionära demokrater vill vara verkligt revolutionära och verkligt demokratiska måste de bryta med detta förflutna, Rysslands arbetare och bönder måste återerövra de ukrainska arbetarnas och bönderna broderliga förtroende. Det går inte att genomföra utan att fullständigt erkänna Ukrainas rättigheter, inklusive *rätten* att fritt utträda.⁶

Lenin klargör att allt annat än en frivillig förening mellan Ryssland och Ukraina skulle utgöra en direkt koppling till Rysslands koloniala tsaristiska imperium; och att den ryska och

³ Lenin, [Resultaten av diskussionen om självbestämmandet](#)

⁴ Lenin ”Finland and Russia”, maj 1917, *Collected Works* vol 24, s 335-338, kursiveringar i originalet.

⁵

https://en.wikipedia.org/wiki/Finnish_Declaration_of_Independence#/media/File:Självständighetsförklaringen_4_12_1917_1.jpg

⁶ Lenin, [Ukraina](#), juni 1917

ukrainska arbetarklassens enhet vilade på fullt erkännande av Ukrainas rätt att utträda. Den nuvarande ryska invasionen våldför sig på alla socialistiska principer som formulerades av Lenin och bolsjevikerna och eftersträvar en tvångsintegrering baserat på våld och krig.

Lenin var även kritisk mot storrysk nationalism i samband med införlivandet av Kaukasus i Sovjetunionen och anklagade Josef Stalin, Felix Dzerzjinskij och Sergo [Grigorij] Ordzjonikidze för att vara ryska översittare gentemot bolsjevikerna och andra socialister från denna koloniala region. Det fanns en stark georgisk nationalism, benämnd en "socialnationalistisk" avvikelse som sågs som ett allvarligt hot av de tre bolsjevikiska ledarna som var ansvariga för territoriet. Detta ledde till våldsamt förtryck av lokala styrkor. Men Lenin, som stödde en frivillig enhet inom en federal stat, insisterade på att betona skillnaden mellan en förtryckarnations nationalism och den hos en förtryckt nation. Han lyfte fram motsättningen genom att säga, "Här har vi en viktig principfråga: hur ska internationalism förstås". (Lenin 1922)

Lenin hävdade att på grund av att

vi, som tillhör en stor nation, [har] i den historiska praktiken nästan alltid gjort oss skyldiga till ett otal våldshandlingar ... det [är] nödvändigt att vi på ett eller annat sätt genom vårt uppförande eller genom eftergifter gentemot ickeryssen gottgör den misstro, den misstänksamhet, de oförrätter som "stormakts"-nationens regering under gången tid tillfogat honom... Därför måste internationalismen hos en förtryckande eller sk "stor" nation ... bestå i att iaktta inte bara formell jämlikhet mellan nationerna, utan också en ojämlikhet som från den förtryckande nationens ... sida gottgör den ojämlikhet som faktiskt uppstår i verkligheten. Den som inte förstått detta har inte heller förstått den verkligt proletära inställningen till den nationella frågan...⁷

Lenin riktade särskild kritik mot Stalin och sade att, "Jag tror att Stalins jäktande och hans administreringsmani här har spelat en ödesdiger roll och likaså hans förbittring mot den ökända 'socialnationalismen'". Och att Stalin ["en georgier"] överlägset slänger ut beskyllningar för "socialnationalism" (medan han själv är inte bara en verklig och äkta "socialnationalist", utan också en brutal storrysk grobian), en sådan georgier kränker i själva verket den proletära klassolidaritets intressen." (samma) Lenins tänkte sig ett frivilligt sammangående och frihet att utträda. Han hävdade att om principen "som vi anför till vårt försvar bara kommer att bli en papperslapp, ur stånd att skydda de ickeryska medborgarna i Ryssland mot angrepp från den 'äka ryssen', den storryss och chauvinist – i själva verket skurk och förtryckare – som den typiske ryske byråkraten är", och att sovjetiska arbetare skulle n Den obetydliga andelen sovjetiska och sovjetiserade arbetare kommer utan tvivel att drunkna i detta hav av chauvinistiskt storryskt avskum som en fluga i mjölk". (samma) Det som kom att bli känt som den "georgiska affären" försenade skapandet av Sovjetunionen under nio månader, men Ordzjonikidze fortsatte med sin ledarroll i Kaukasus fram till 1926.

Det var Lenins försvar av självständighet och självbestämmande och hans motstånd mot storrysk nationalism som ledde Putin till att fördöma de "de avskyvärda och utopiska fantasier som revolutionen inspirerade och som är absolut destruktiva för varje normal stat". Putins normala stat inkluderar Ukraina som "Lenin och hans medarbetare gjorde det på ett sätt som var oerhört kännbart för Ryssland genom att stycka och dela upp vad som historiskt sett var ryska landområden".⁸ Med andra ord; Ukraina har ingen rätt till en självständig existens.

Det ryska imperiet var aldrig ett imperium byggt på andra kontinenter, som det brittiska och franska, utan byggde på en landbaserad territoriell expansion. Som Lenin påpekade, "Ryssland... slog världsrekord i nationsförtryck på basis av en exempellöst brutal, medeltida, eko-

⁷ Lenin, [Brev till kongressen m m](#), 1922

⁸ (Putin, [Tal 21 februari 2022](#))

nomiskt efterbliven och militärt byråkratisk imperialism".⁹ Dessa historiskt koloniserade regioner är vad Putin, agerande som en "storrysk grobian", ser som en del av Rysslands "normala stat".

Självständighet och självbestämmande för den globala södern

För kommunister var denna inställning om självständighet och självbestämmande nyckeln till att förena förtryckta koloniala folk med västs arbetarklass. Som unga revolutionärer i Paris drogs Zhou Enlai, Deng Xiaoping och Ho Chi Minh till kommunismens sak, delvis på grund av Sovjets inställning till koloniala länder. Under Lenins ledning hade Komintern gjort antikolonialism till ett villkor för medlemskap.

I sin rapport till Komintern 1924 skrev Ho Chi Minh:

Enligt Lenin är segern för revolutionen i Västeuropa beroende av dess nära kontakt med befrielse rörelsen mot imperialismen i förslavade kolonier och med den nationella frågan, där båda bildar en del av det gemensamma problemet för den proletära revolutionen ...¹⁰

Men Ho var upprörd över det bristande stöd de koloniala folken fick av västliga kommunistpartier och stor del av hans rapport koncentrerade sig på detta problem. Som han påpekade,

Och våra kommunistiska partier i Storbritannien, Holland, Belgien och i andra länder – vad har de gjort för att bekämpa de koloniala invasioner som bedrivs av bourgeoisien i deras länder? Vad har de gjort från den dag de accepterade vad Lenins politiska program säger om att uppfostra arbetarklassen i de egna länderna i en anda av rättvis internationalism och nära kontakt med de arbetande massorna i kolonierna? Vad våra partier har gjort på detta område är så gott som värdelöst. Jag själv är född i en fransk koloni och är medlem i Frankrikes kommunistiska parti och jag är verkligen ledsen att behöva säga, att vårt kommunistiska parti knappast gjort någonting för kolonierna. (samma)

Trettio år senare gav kampen för Vietnams oberoende upphov till antiimperialistiska rörelser i Europa och USA som i praktiken förenade delar av arbetarklassen i Väst med Vietnams antikoloniala revolutionärer som samlades runt Hos berömda paroll, "Inget är värdefullare än självständighet och självbestämmande". Denna lärdom bör inte glömmas bort när Ukraina strider för sin nationella överlevnad och den internationella vänsterns ansvar.

Vid den historiska Bandung-konferensen [Java, Indonesien] med asiatiska och afrikanska länder, talade Zhou Enlai om självständighet och självbestämmande som en vägledande princip för länder i tredje världen. Zhou (1955) formulerade det så här:

Asiatiska och afrikanska länder som motsätter sig kolonialism och försvarar nationell självständighet, värdesätter desto mer sina egna nationella rättigheter. Länder, oavsett om de är stora eller små, starka eller svaga, borde alla ha lika rättigheter i internationella relationer. Deras territoriella integritet och suveränitet bör respekteras och inte kränkas. Folken i alla osjälvständiga länder bör åtnjuta rätten till nationellt självbestämmande och borde inte utsättas för förföljelse och slakt.

Han fortsatt med att konstatera,

Fred kan endast bevaras genom ömsesidig respekt för varandras territoriella integritet och suveränitet. Intrång på något lands suveränitet och territorium och inblandning i något lands inre angelägenheter kommer oundvikligen att äventyra freden. Om nationer försäkrar att inte angripa varandra kommer förhållanden att skapas i de internationella relationerna

⁹ Lenin, [Resultaten av diskussionen om självbestämmandet](#)

¹⁰ Ho Chi Minh, "Rapport om de nationella och koloniala frågorna på Kommunistiska Internationalens femte kongress" i [Ho Chi Minh i urval](#).

för en fredlig samexistens. Om nationer försäkrar att inte ingripa i varandras inrikes affärer kommer det att bli möjligt för människorna i dessa länder att välja sina egna politiska system och levnadssätt i enlighet med deras egen vilja. (Zhou 1955)

Zhou lade dessutom fram fem principer om fredlig samexistens: ömsesidig respekt för varandras suveränitet och territoriella integritet, icke-aggression, icke-inblandning i varandras angelägenheter, jämlikhet och ömsesidig fördel, fredlig samlevnad. Alla fem har kränkts genom den ryska invasionen.

Primära och sekundära motsättningar

Hur kan dessa lärdomar hjälpa oss att orientera oss när det gäller den ryska invasionen och dess komplexa blandning av frågor och historia? Här är det viktigt att förstå vad som är en huvudmotsättning och vad som är sekundära motsättningar. För att förstå det kan vi hänvisa till Mao som 1937 förklarade:

När imperialismen inleder ett aggressionskrig mot ett sådant land kan alla dess olika klasser, med undantag för några förrädare, tillfälligt enas i ett nationellt krig mot imperialismen. Vid denna tidpunkt blir motsättningen mellan imperialismen och landet i fråga huvudmotsättningen, medan alla motsättningar mellan de olika klasserna inom landet ... (huvudmotsättningen), tillfälligt förvisas till en sekundär och underordnad plats.¹¹

I Ukraina har huvudmotsättningen varit mellan Ryssland och det ukrainska motståndet mot invasionen. Andra motsättningar som är inre eller yttre för det ukrainska samhället, som språkrättigheter, Zelenskyj-regeringens nyliberala politik, nyfascister som är inbegripna i bekämpandet av ryssarna och NATO:s inblandning är sekundära motsättningar. Mao var tydlig på denna punkt.

Men vad som än händer finns det inte minsta tvivel om att det i varje skede av en process' utveckling finns endast en huvudmotsättning, som spelar den ledande rollen ... Då vi studerar någon komplicerad process, i vilken det finns två eller flera motsättningar, måste vi därför ägna all vår möda åt att finna dess huvudmotsättning... Som sagt får man inte behandla alla motsättningarna i en process såsom likvärdiga utan måste skilja mellan huvudmotsättningen och de sekundära motsättningarna och ägna särskild uppmärksamhet åt att få grepp om huvudmotsättningen. Bör vi i någon given motsättning, vare sig den är en huvudmotsättning eller en sekundär motsättning, behandla de två motsatta sidorna såsom likvärdiga? Om igen, nej.

Mao skrev "Om motsättningar" 1937, det år som det kinesiska kommunistpartiet (KKP) upprättade den "Andra enhetsfronten" med Guomindang. Det är uppenbart att Mao skriver i samband med den japanska invasionen och ockupationen av Kina och hävdar att det som en gång var huvudmotsättningen mellan kommunistpartiet och Guomindang nu utgjorde en sekundär motsättning. Tidigare hade Guomindang kallats "imperialismens springpojke" som fick stöd från briter och USA. Kommunistpartiet och Guomindang hade varit indragna i ett blodigt inbördeskrig under mer än ett årtionde, vilket resulterade i förlusten av KKP:s basområden på landsbygden och den bittra Långa marschen till Yan'an. Efter andra världskriget blev huvudmotsättningen återigen mellan KKP och Guomindang, vilket ledde till inbördeskrig och kommunistisk seger.

Detta innebär inte att sekundära motsättningar är oviktiga eller ska ignoreras och som de kinesiska erfarenheterna visar, så kan en sekundär motsättning bli primär, och vice versa. Men för att utveckla en korrekt politisk strategi och taktisk inriktning måste huvudmotsättningen förstås vid varje tillfälle. Motsättningar kan ta många former. Oftast står huvud-

¹¹ Mao "Om motsättningar", ingår i [Mao Zedong om motsättningar](#)

motsättningen mellan klasskrafter inom ett land. Eller ibland mellan stater som exempelvis Kuba som i årtionden mött USA:s fiendlighet och försök att krossa deras revolution. Huvudfaran som Ukrainas folk står inför är uppenbarligen den ryska invasionen och den utgör huvudmotsättningen och tar sig uttryck i krig. Precis som under irakkriget, där huvudmotsättningen stod mellan USA-imperialismen och det irakiska folket, inte mellan sunni och shiiter. Interna klass- och politiska motsättningar i Ukraina är inte oviktiga, men under en utländsk invasion får de en sekundär betydelse. Därför bör upprätthållandet av självständighet och självbestämmande vara vår viktigaste angelägenhet.

För tillfället hävdar en del av vänstern att huvudmotsättningen är ett ombuds-krig mellan USA/NATO och Ryssland. Resultatet blir att man förminskar det ukrainska folkets roll och hävdar att Väst orsakat den ryska invasionen. NATO har varit aggressiv när det gäller att driva sin allians österut och de spända relationerna mellan USA och Ryssland är säkert en faktor i kriget. Men dessa problem överskuggar inte Rysslands flagranta brott mot Ukrainas självständighet. Ryssland har klargjort att detta är ett annekteringskrig och förklarat att östra Ukraina och Krim är del av dess nationella territorium. Här bör vi åter ta upp vad Lenin skrev;

Varför är socialdemokratin emot annexioner? Från vår ståndpunkt är svaret klart: därför att en annexion kränker nationernas självbestämmande eller m a o är en form av nationellt förtryck.¹²

Ombuds-krig-argumentet har flera problem. Till att börja med så har idén att se alla konflikter i världen som ombuds-krig mellan stormakter sitt ursprung i den realistiska skolan av imperialistiskt tänkande. Detta har länge haft ett inflytande i USA:s härskande kretsar, där dess främsta förespråkare har varit George Kennan och Henry Kissinger. Under den långa perioden med revolutionära uppror i den tredje världen, från Kinas självständighet till kriget i Vietnam och Algeriet och befrielsekamperna i Afrika, karaktäriserade de imperialistiska makterna dessa kamper som ombuds-krig mellan Sovjetunionen och Väst, främst då USA. Under det att Sovjetunionen och Kina stödde befrielsestyrkorna materiellt och USA arbetade för att bevara det globala imperialistiska systemet, uttrycktes huvudmotsättningen genom Maos berömda uttalande, ”Länder vill ha oberoende, nationer vill ha befrielse och folken vill revolution.”. Folken i Kina, Vietnam, Sydafrika, Kuba och alla andra befrielseörelser kämpade inte för Sovjeterna utan för sin egen rättfärdiga sak.

Realisternas uppfattning ombuds-krig har sina rötter i en imperialistisk världsbild som förkastar de koloniserade folkens roll som huvudpersoner i sin egen befrielse. Om alla konflikter är ombuds-krig mellan stormakter, då är de folk som kämpar för sin nationella befrielse redskap för den ena eller den andra stormakten. Realisterna förespråkar avtal mellan stormakter, intressesfärer och uppdelningen av världen i block. Det finns ingen plats för en multicentrisk värld baserad på alla nationers suveränitet och självbestämmande. Vänsterrealister accepterar denna grundläggande världsbild.¹³

Följaktligen måste vi undersöka den vänsterrealistiska inställningen till Ukraina som hävdar att den ryska invasionen var en defensiv handling som orsakades av ett aggressivt NATO hade omringat Ryssland och att NATO:s missiler dessutom hotar Ryssland då de flyttat närmare dess gränser. Enligt vänsterrealister gör detta den ryska invasionen till ett ombuds-krig mellan USA och Ryssland. Det finns förvisso motsättningar mellan Ryssland och NATO, men den vänsterrealistiska synen är ödesdigert enögd. Från små och mellanstora före detta sovjetstaters ståndpunkt – exempelvis Ukraina, Litauen och Lettland – är det Ryssland som hotar dem med en av världens största krigsmakter och världens största kärnvapenarsenal.

¹² Lenin, [Resultaten av diskussionen om självbestämmandet](#)

¹³ Se lästipsen om intressesfärer allra sist nedan.

NATO borde ha lagts ner när Warszawapakten gjorde det och NATO kunde ha vägrat låta de stater som tidigare tillhört Warszawablocket och Sovjetunionen ansluta sig, men de tvingade inte dessa länder att gå med. Även om Ryssland såg detta som ett aggressivt intrång i dess intressesfär har länder rätt att liera sig med vem de vill. Är det något mysterium i varför dessa länder valde den Europeiska unionen framför en auktoritär petrostat? Vänsterrealister föredrar att dessa små länder faller på knä inför Ryssland och erkänner Putins ”legitima” rädsla. Men deras berättigade rädsla inför sin tidigare kolonialherre får inget erkännande.

Att bestämma huvudmotsättningen har viktiga praktiska resultat som klargör vänsterns splittring.

Om huvudmotsättningen är mellan Ukraina och Ryssland, då har Ukraina rätt att försvara sig själv och rätt att skaffa vapen. Precis som Vietnam hade rätt att skaffa kinesiska och sovjetiska vapen för att försvara sig mot USA. I själva verket skulle en internationell bojkott av vapen till Ukraina endast leda till dess nederlag och en framgångsrik rysk annektering. När det gäller att avsluta kriget måste Ukraina självt få förhandla om sitt eget öde och bestämma sitt eget öde.

Om man å andra sidan anser att huvudmotsättningen är mellan USA och Ryssland blir ett slut på vapenleveranser från Väst vitalt, eftersom de medför en farlig upptrappning mellan huvudmakterna. Genom denna logik blir förhandlingar mellan USA och Ryssland nyckeln till att få slut på kriget. I själva verket medför den realistiska ståndpunkten att det ukrainska folket tilldelas en underordnad roll i en konflikt där de kämpar för nationell överlevnad. Att avgöra huvudmotsättningarna avgör också hur man tolkar de händelser som ledde fram till kriget. Om USA är den huvudsakliga anstiftaren blir Majdanupproret en kupp organiserad av USA snarare än driven av interna motsättningar som uppstått pga korruption av både USA-vänliga och ryssvänliga oligarker. Och önskan att gå med i EU och NATO blir västlig aggression, snarare än de små och medelstora gränsstaternas rädsla för Ryssland. Genom att fastslå att huvudmotsättningen utgörs av USA:s aggression mot Ryssland, ansluter sig vänsterrealister sig till stormaktschauvinismen, där alla konflikter bestäms av konkurrensen mellan stormakter. Förlorad är Ukrainas självbestämmande.

Att förstå spänningarna mellan USA och Ryssland som en sekundär motsättning innebär inte att man bortser från den verkliga konkurrensen mellan stormakterna. Det innebär fortfarande att USA faktiskt blandade sig in i Majdanupproret och att NATO var aggressivt när det utvidgades österut. Men detta skymmer inte att den ryska invasionen är huvudproblemet och det förpassar inte heller Ukraina till en sekundär roll och dess oberoende till en sekundär fråga, som ska avgöras av en stormaktsöverenskommelse. Till sist, när vänsterrealister accepterar rysk oro över säkerheten som motiv för invasionen, då försvagar det vår förmåga att övertyga folk att inta en antikrigsståndpunkt när USA använder ett liknande skäl till dess nästa invasion. Den gamla principen att oberoende och självbestämmande måste upprätthållas som en skiljelinje mellan socialistiska och imperialistiska världsåskådningar.

Översättning: P-O Eklund

Original: <https://links.org.au/marxism-and-ukraines-struggle-independence-and-self-determination>

Författarens referenser

[Finnish Declaration of Independence](#) (Wikipedia)

Ho Chi Minh. 1924, July 8. “Report On The National and Colonial Questions At The Fifth Congress Of The Communist International”, *Selected Works of Ho Chi Minh, Volume 1*. Hanoi: Viet-Nam Foreign Languages Publishing House.

Lenin, Vladimir I. [1916] 1974. "The Discussion On Self-Determination Summed Up", s. 320-360. *Lenin Collected Works, Volume 22*. Moscow: Progress Publishers.

Lenin, Vladimir I. [1917] 1964. *Lenin Collected Works, Volume 24*. Moscow: Progress Publishers.

Lenin, Vladimir I. [1917] 1977. "The Ukraine, June 28, 1917", s. 91–92 in *Pravda No. 82. Lenin Collected Workers, Volume 25*. Moscow: Progress Publishers.

Lenin, Vladimir I. 1922, December 30–31. "The Question of Nationalities or "Autonomisation", s 605-611, *Lenin Collected Works, Volume 36*

Lim, Jie-Hyun. 1992. "Marx's Theory of Imperialism and the Irish National Question". *Science & Society* 56 (2): 163–178.

Mao Tse-Tung. [1937] 1975. "On Contradictions". *Selected Works of Mao Tse-Tung, Volume I*. Beijing: Foreign Language Press.

Tuğal, Chian. 2022. "Putin's Invasion: Imperialism after the epoch of Lenin and Wilson", LeftEast.org, March 6. <https://lefteast.org/putins-invasion-imperialism-after-the-epoch-of-lenin-and-wilson/#>.

Zhou Enlai. 1955, April 19. "Main Speech by Premier Zhou Enlai, Head of the Delegation of the People's Republic of China, Distributed at the Plenary Session of the Asian-African Conference", History and Public Policy Program Digital Archive, Translation from China and the Asian-African Conference (Documents). Peking: Foreign Languages Press. <https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/121623>.

Lästips

Ukraina och nationella frågan:

[Marxismen och den nationella frågan](#) (artikelsamling, mars 2023)

Richard Fidler: [Ukrainas rätt till självbestämmande: "Stackars lilla Belgien" som historiskt exempel](#)

Grusha Gileva: [Var det Lenin som skapade Ukraina?](#) Om nationell självbestämmanderätt (jan 2023)

Rohini Hensman: [Socialistisk internationalism och kriget i Ukraina](#)

"Realisterna" och intressesfärer:

Benny Andersson: [Stormakternas favoritteori är inget för vänstern](#) (2023)

Taras Bilous: [Hur en politik med inflytelsesfärer stärker reaktionen](#) (2022)

Erik Melander: [Hur uppnå fred av hög kvalitet?](#) (2023)

Se även avsnittet "Realistiska skolan" i artikeln [Häpnadsväckande förlustsiffror](#) (2023)